

3. *Ilichuk L.I.* Global Experience of Social Policy Models and Their Usability in Ukraine. URL: <http://ipzn.org.ua/svitovyj-dosvid-modelej-sotsialnoyi-polityky-ta-yih-mozhlyvist-vykorystannya-v-ukrayini/>

4. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine «On some issues of public employment management» of March 5, 2014 No. 9. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/90-2014-%D0%BF>

5. Order of the Ministry of Social Policy «On Approval of the Regulation on the State Employment Service» 15.12.2016 № 1543. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1723-16#n14>

6. Resolution of the Board of the Compulsory State Social Insurance Fund of Ukraine in case of unemployment by the Resolution of 14.12.2017 № 149 «On the Minimum Amount of Unemployment Benefits». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1577-17>

Галушак І. Є.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

Система бухгалтерського обліку витрат, доходів та фінансових ресурсів підприємства в сучасних умовах не може повноцінно існувати без належної нормативно-правової бази, а сутність фінансових результатів неможливо адекватно оцінити та дослідити без аналізу відповідного нормативно-правового забезпечення. Таке забезпечення формувалося впродовж двох останніх десятиліть і воно перебуває в процесі постійних змін, які супроводжуються економічними, політичними, інтеграційними, соціальними та іншими чинниками. Прийняті законодавчі акти, що діють на території України, спрямовані, у першу чергу, на забезпечення регламентації бухгалтерського обліку, а також на регулювання правових та економічних відносин підприємства з державою, з іншими підприємствами й організаціями, з трудовим колективом тощо.

Прийняті законодавчі акти, що діють на території України, спрямовані, у першу чергу, на забезпечення регламентації бухгалтерського обліку, а також на регулювання правових та економічних відносин підприємства з державою, з іншими підприємствами й організаціями, з трудовим колективом тощо. Тому одним із найважливіших завдань є дослідження нормативно-правової бази з обліку фінансових ресурсів підприємства.

Питанням нормативно-правового регулювання бухгалтерського обліку в Україні та обліку фінансових ресурсів присвячена значна кількість праць вітчизняних науковців, таких як Ф. Ф. Бутинець, Л. В. Дікань, Є. В. Калюга, Р. О. Костирко, В. Ф. Максимова, В. М. Мурашко, Л. В. Нападівська, А. В. Озеран, В. О. Овсійчук, С. М. Петренко, М. А. Проданчук, В. П. Суйц, Б. Ф. Усач, Т. В. Фоміна, В. О. Шевчук, Н. М. Шульга.

Сучасне вітчизняне законодавство, що регулює бухгалтерський облік фінансових ресурсів, представляє собою багаторівневу систему, що знаходиться на стадії активного формування. Залежно від призначення і статусу, нормативні документи доцільно представити у вигляді певної багаторівневої системи. А саме: перший рівень – законодавчий, визначає сутність бухгалтерського обліку, завдання, основні поняття, шляхи регулювання, організації та ведення бухгалтерського обліку й подання фінансової звітності; другий рівень – нормативний, встановлює базові правила формування повної та достовірної інформації про фінансові результати та подання інформації у фінансовій звітності; третій рівень – методичний, документи цього рівня носять рекомендаційний характер, у них викладено методичні вказівки, роз'яснення з питань обліку фінансових результатів; четвертий рівень – організаційний, документи у вигляді внутрішніх форм та інструкцій визначають правила раціональної організації обліку із застосуванням прогресивних форм і методів ведення обліку, відображують специфіку діяльності підприємства.

Основним нормативним документом, який регулює систему бухгалтерського обліку в Україні, є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», ухвалений Верховною Радою України від 16.07.1999 р. № 996-XIV, зі змінами та доповненнями [4]. Також, слід відзначити, що, відповідно до змін, внесених 12.05.2011 р. до даного Закону, встановлено перелік підприємств, які складають фінансову та консолідовану звітність за міжнародними стандартами. Варто зазначити, що на сьогодні Програма реформування системи бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів,

затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 1998 р. 207 № 1706, повністю виконана, у результаті чого в нашій державі почала функціонувати така законодавча база, яка відповідає як міжнародним, так і українським нормам ведення бухгалтерського обліку [5].

Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) є ефективним інструментом підвищення зрозумілості та прозорості інформації, формують відповідні підвалини визнання доходів і витрат, здійснення оцінки активів і зобов'язань, що дозволяє достовірно усвідомлювати та запобігати існуючим ризикам підприємства, а також зіставляти ефективність господарювання з метою релевантної оцінки майбутнього потенціалу та розробки відповідних управлінських рішень. У Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» зазначено, що П(С)БО безпосередньо ґрунтуються на МСБО, а точніше, «не суперечать міжнародним стандартам» [5]. Це свідчить про те, що майже кожному П(С)БО відповідає певне МСБО та МСФЗ. Зокрема, П(С)БО 15 «Дохід» відповідає МСБО 18 «Дохід» та включає елементи МСБО 20 «Облік державних грантів і розкриття інформації про державну допомогу». Проте, П(С)БО 16 «Витрати» не має аналогів у МСБО та безпосередньо відповідає потребам національної практики. Щодо обліку фінансових результатів, то нормативною основою для складання найважливішої форми фінансової звітності – Звіту про фінансові результати є НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»

З прийняттям Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затвердженого наказом Міністерства фінансів України № 73 від 07.02.2013 р. [2], відмінено дію П(С)БО 1–5, що регламентували порядок складання Балансу, Звіту про фінансові результати, Звіту про рух грошових коштів та Звіту про власний капітал. Критична оцінка структури й змісту фінансової звітності, відповідно до НП(С)БО 1, свідчить про зміну методики її складання через укрупнення та перегрупування окремих статей звітності, включення до її складу додаткових розділів тощо.

Зокрема, у П(С)БО наводяться умови визнання, оцінка та класифікація доходів і витрат. Така інформація надає можливість користувачам фінансової звітності порівнювати, оцінювати та прогнозувати доходи і витрати

підприємства, досліджувати його прибутковість, платоспроможність, а також здійснювати аналіз фінансових результатів в динаміці та виявляти причини відхилень [1].

Під час здійснення оподаткування прибутку, визначення розміру податку на прибуток та відображення його в обліку необхідно користуватися нормами Податкового кодексу України від 02.12.2010 №2755-VI (зі змінами та доповненнями, внесеними Законом України від 22.12.2011 № 4279-17) та Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток», в яких надається вся необхідна інформація щодо визначення доходів і витрат із податку на прибуток та порядок відображення її в бухгалтерському й податковому обліку. Проте, принципові суперечності виявлено в класифікації та складі витрат діяльності, відповідно до вимог П(С)БО, МСФЗ та Податкового кодексу України. Перш за все, слід зазначити, що в Податковому кодексі не дано визначень видів діяльності, немає поділу діяльності на звичайну та надзвичайну. Натомість є пункт 14.1.84, згідно з яким: інші терміни для цілей розділу 3 використовуються у значеннях, визначених Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та національними й міжнародними положеннями (стандартами) фінансової звітності, положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку. Поряд із цим, у п.1 ст.138 Податковим кодексом проігноровано норми національних П(С)БО в 209 частині поділу витрат на операційні (основні операційні та інші операційні) та інші витрати звичайної діяльності (фінансові, інвестиційні, інші). Згідно з вище зазначеним пунктом Податкового кодексу, слід розуміти що адміністративні витрати, витрати на збут, інші операційні витрати не є операційними витратами, що операційними витратами діяльності є тільки собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг. Таким чином п.138.1 Податкового кодексу потребує уточнення і до витрат, що враховуються при обчисленні об'єкта оподаткування віднести: витрати основної операційної діяльності, витрати іншої операційної діяльності, інші витрати [3].

Література

1. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : затв. наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № / Міністерство фінансів України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення: 21.09.2018).

2. Податковий Кодекс України : затв. Верховною Радою 04.12.2010 № 2755-VI, зі змінами та доповненнями / Верховна Рада України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 21.09.2018).

3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» : затв. Наказом Міністерства фінансів України від 29 листопада 1999 р. № 290. / Верховна Рада України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99> (дата звернення: 21.09.2018).

4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : закон України : затв. Верховною Радою

16.07.1999 р. № 996-XIV, зі змінами та доповненнями / Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 21.09.2018).

5. Програма реформування системи бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 1998 р. № 1706.

6. Мельник О. Особливості функціонування фінансових ресурсів у системі управління підприємством / О. Мельник // Галицький економічний вісник, 2012. – № 3 (36). – С. 108-16.

УДК 33:631.1

Левандівський О. Т., Морицян О. М., Морицян В. Ф.

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ В ОПОДАТКУВАННІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

У статті досліджено підходи до вивчення оподаткування сільськогосподарських підприємств в сучасних умовах господарювання. У генезі цієї проблеми показано основні підходи. Наголошується, що сучасне ведення сільського господарства тісно пов'язане з податковою політикою.

Обґрунтовуються окремі напрямки податкової політики. При цьому вважається, що оподаткування сільськогосподарських підприємств є важливим інструментом стало-

го розвитку держави та забезпечення її продовольчої безпеки. Однак, в сучасних умовах питання організації оподаткування потребує нового підходу, вдосконалення розглянутих програм шляхом проведення активних заходів на рівні сільськогосподарських підприємств.

Ключові слова: *податкова політика, оподаткування, сільськогосподарські підприємства, аграрний сектор.*

METHODOLOGICAL APPROACHES IN TAXATION OF AGRICULTURAL ENTERPRISES

The article analyzes the approaches to studying the taxation of agricultural enterprises in modern economic conditions. The genesis of this problem shows the main approaches. It is stressed that modern agricultural management is closely linked to tax policy.

Settle in separate areas of tax policy. It is considered that the taxation of agricultural enterp-

prises is an important tool for sustainable development of the state and ensuring its food security. However, in modern conditions the organization of taxation requires a new approach to improve given programs by conducting active measures on the level of agricultural enterprises.

Key words: *tax policy, taxation, agricultural enterprises, agrarian sector.*

Вступ. Одним з найбільш важливих елементів в системі економічних методів державного регулювання є податкова політика. Вплив податкової політики на стан виробництва надзвичайно важливий. При цьому принципове значення для розвитку сільськогосподарських підприємств має як обґрунтоване визначення меж податкового важеля, так і врахування специфіки їх виробництва.

Ця проблема завжди була досить актуальною. Ще відомий російський економіст кінця XIX – почала XX ст. В. Твердохлебов стверджував, що податки повинні в першу чергу служити цілям розвитку виробництва: «Розвиток продуктивних сил, – писав він, – ось вищий принцип оподаткування, який повинен лягти в основу будь-якої системи...»[1]. Надалі це положення було розвинене А. Соколовим,